

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑ.Λ.

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο αναφέρεται στη σχέση ομιλίας και σκέψης. Συγκεκριμένα, ο τρόπος σκέψης, το εύρος των γνώσεων, η καθαρότητα και η ορθή οργάνωσή τους αποκαλύπτεται στο σαφή λόγο, προφορικό ή γραπτό. Έτσι, κρίνεται δίκαια ως αδαής όποιος, ενώ ισχυρίζεται πως κατέχει γνώσεις αδυνατεί να τις διατυπώσει. Για να καλλιεργήσει, όμως, σωστά το λόγο του το άτομο χρειάζεται τόσο τις απαραίτητες γενετικές καταβολές όσο και τη σωστή εκπαίδευση από την πιο τρυφερή ηλικία. Συμπερασματικά, την ευθύνη για την ποιότητα της αγωγής την επωμίζεται τόσο το στενό οικογενειακό περιβάλλον όσο και οι κοινωνικοί θεσμοί.

(91 λέξεις)

B.1. Αναμφίβολα, ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνεί κάθε άτομο – με λεκτικούς ή μη κώδικες – αποτυπώνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Χαρακτηριστικά, η επαρκής ή ανεπαρκής μόρφωση, η κριτική ικανότητα, η ωριμότητα, ο ανθρωπισμός και η αντίληψη περί ηθικής ή αισθητικής αποτυπώνονται διακριτά στο γραπτό ή προφορικό λόγο. Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο το γεγονός πως – σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας – η γλωσσική έκφραση ταυτίζεται με την προσωπικότητα, την ανατροφή, την καταγωγή, το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, αλλά και την ψυχοσυναισθηματική διάθεση του κάθε ανθρώπου.

(81 λέξεις)

B.2. Ο τρόπος πειθούς, που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου, είναι η επίκληση στην αυθεντία με αναφορά των ονομάτων των ειδικών («αρχαίοι Έλληνες», Πλάτωνας) και νοηματική απόδοση των λεγομένων τους, με απουσία εισαγωγικών.

Ακόμη, με μια προσεκτικότερη παρατήρηση, η αναφορά στους αρχαίους Έλληνες μπορεί να θεωρηθεί και γενική αλήθεια που είναι μέσο της επίκλησης στη λογική.

B.3.α) εκφράζεται: επικοινωνεί, διαλέγεται

θάρρος: γενναιότητα, άνεση

κύριο: πρωταρχικό, βασικό

αποφασιστική: σημαντική, κύρια, βαρύνουσα

παρέχουν: προσφέρουν, διαμορφώνουν, καλλιεργούν, σχηματίζουν

β) άστοχο: εύστοχο

κρύψει: αποκαλύψει

φτώχεια: πλούτος

σωματικές: πνευματικές, ψυχικές, νοητικές, άυλες

φυσικό: αφύσικο, τεχνητό

B.4. Παράγοντες που εξασφαλίζουν την ορθή αγωγή.

Γ.1. Σχεδιαγραμματική παρουσίαση των ζητούμενων:

Σημείωση: Στα πλαίσια του επικοινωνιακού πλαισίου του άρθρου το κείμενο χρειαζόταν τίτλο, κυριαρχία ενεργητικής σύνταξης, πληροφοριακό/απρόσωπο και τυπικό ύφος.

Α' Ζητούμενο: *Λόγοι για τους οποίους οι νέοι χρησιμοποιούν ξεχωριστό τρόπο γλωσσικής επικοινωνίας:*

- ☞ Οι νέοι ζουν με διαφορετικό τρόπο ζωής, βιώνουν ξεχωριστές καταστάσεις, δέχονται επιρροές της τεχνολογικής εξέλιξης, που δεν είχε η προηγούμενη γενιά, οι οποίες επιρροές “καθρεπτίζονται” στο γλωσσικό τους κώδικα.
- ☞ Είναι στη φύση των νέων η τάση να αμφισβητούν τα παραδεδομένα, να διαφοροποιούνται και να θέλουν να διαμορφώσουν το δικό τους “στίγμα” στην κοινωνία.
- ☞ Η ανάγκη αυθόρμητης έκφρασης ενός πλούσιου, παραγωγικού ψυχοσυναισθηματικού κόσμου, που δεν έχει ακόμη τυποποιηθεί, διοχετεύεται στη νεοπλασία γλωσσικών σχημάτων.
- ☞ Ο σύγχρονος τρόπος ζωής (ταχύτητα, έλλειψη ελεύθερου χρόνου, μοναξιά των μεγαλουπόλεων) αναγκάζει τους νέους να επιλέγουν απλές λέξεις και ελλειπτικά σχήματα λόγου.
- ☞ Τα ξένα πρότυπα (τρόποι διασκέδασης, ενδυμασία) απευθύνονται κυρίως στους νέους, που αποτελούν το κατεξοχήν καταναλωτικό κοινό, με συνέπεια να καθορίζουν την έκφρασή τους.
- ☞ Η επιρροή των Μ.Μ.Ε. στην εύπλαστη προσωπικότητα των νέων είναι καταλυτική. Αυτά για να εξασφαλίσουν μεγαλύτερο κέρδος συχνά προχωρούν σε “εκπτώσεις” της

ποιότητας των προγραμμάτων. Προχειροδουλευμένα κείμενα, εκφραστικά λάθη, λεξιπλασίες, νεολογισμοί και συνθηματολογία στη διαφήμιση κυριαρχούν στα προϊόντα των Μ.Μ.Ε., ειδικά στην τηλεόραση και το διαδίκτυο.

- ☞ Η διάθεση διαφορετικότητας στην έκφραση προσλαμβάνει αρνητικό χαρακτήρα, όταν οι νέοι απέχουν απ' το βιβλίο, τις Τέχνες και όταν αποστρέφονται το στοχασμό, παρασυρόμενοι απ' το υλικοευδαιμονιστικό πρότυπο της σημερινής εποχής.

Β' Ζητούμενο: Παράγοντες γλωσσικής καλλιέργειας νέων:

- 1. Η οικογένεια** είναι ανάγκη:
 - ↳ να παρέχει πνευματικά ερεθίσματα στα νεαρά μέλη της,
 - ↳ να ασκεί ορθή γλωσσική αγωγή,
 - ↳ να καλλιεργεί την αγάπη για το βιβλίο.
- 2. Η εκπαίδευση** οφείλει:
 - ↳ να καταστήσει γνωστή τη γλώσσα σ' όλη την ιστορική της διαδρομή,
 - ↳ να επιδιώξει την ορθή διδασκαλία της και να αναβαθμίσει τα γλωσσικά μαθήματα και εγχειρίδια,
 - ↳ να δημιουργήσει ένα πνευματικό περιβάλλον που θα ευνοεί την πνευματική αναζήτηση και το διάλογο (διαθεματικές εργασίες, άρθρα, εργασίες),
 - ↳ να παράγει την επιμόρφωση διδασκόντων, ώστε να δώσουν στο μαθητή να κατανοήσει ότι η γλώσσα είναι εργαλείο για κάθε μάθημα, ακόμα και των θετικών.
- 3. Η πολιτεία** πρέπει:
 - ↳ να εμπλουτίσει τις βιβλιοθήκες με νέα βιβλία που θα καλλιεργήσουν τη φιλιαναγνωστική διάθεση,
 - ↳ να μεριμνήσει για την καταπολέμηση του αναλφαριθμισμού,
 - ↳ να διαθέσει κονδύλια για ίδρυση πνευματικών κέντρων και οργάνωση παιδείας (επιμόρφωση εκπαιδευτικών, εκσυγχρονισμός του μορφωτικού περιεχομένου του συντακτικού και της γραμματικής),
 - ↳ να ενισχύσει την εφαρμογή αυστηρού νομοθετικού πλαισίου για έλεγχο του λόγου που χρησιμοποιούν τα Μ.Μ.Ε. με στόχο να απεμπολήσουν τη γλωσσική ασυδοσία /την παραφθορά της γλώσσας.
- 4. Τα Μ.Μ.Ε.** επιβάλλεται:

- ↳ να εντάξουν στο πρόγραμμα σπουδών των σχολών δημοσιογραφίας την ορθή διδασχή της γραμματικής και του συντακτικού,
 - ↳ να χρησιμοποιούν ορθά τη γλώσσα (σύνταξη κειμένων, μετάδοση ειδήσεων), με φιλολογική επιμέλεια των κειμένων αλλά και συναίσθηση της ευθύνης από πλευράς των δημοσιογράφων, καθώς αποτελούν φορείς γλωσσικής παιδείας,
 - ↳ να συμπεριλάβουν στο πρόγραμμά τους ειδικές εκπομπές, σχετικές με τη γλώσσα με “μεταφορά” λογοτεχνικών κειμένων στην οθόνη,
 - ↳ να περιορίσουν τις ξενόγλωσσες τηλεοπτικές σειρές,
 - ↳ να δίνουν βήμα στους πνευματικούς ανθρώπους για έκφραση.
5. Οι **πνευματικοί άνθρωποι**, ως φορείς πνευματικής ακτινοβολίας, οφείλουν:
- ↳ να παρέχουν πνευματικά ερεθίσματα μέσω του έργου τους,
 - ↳ να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της γλωσσικής έκφρασης του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου (οργάνωση ημερίδων, επίσκεψη σε κέντρα νεότητας) με ταυτόχρονη αποβολή του ελιτισμού).
6. Το άτομο πρέπει:
- ↳ να συνειδητοποιήσει την αξία της γλώσσας για την ορθή έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων και τη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας,
 - ↳ να προβεί σε νέα ιεράρχηση αξιών σύμφωνα με την οποία η πνευματική καλλιέργεια θα αποτελεί μείζονα προτεραιότητά του,
 - ↳ να επιζητά την αλληλεπίδραση (βιωματική ή διαδικτυακή) με πνευματικούς ταγούς,
 - ↳ να στοχεύει στην αυτομόρφωση με ορθολογιστική χρήση του τύπου, ηλεκτρονικού και γραπτού.

Επιμέλεια Υλης: *Δημοβέλη Γιάννα, Γκαντάρα Ιωάννα, Χριστοδούλου Ιωάννα*